

מתוך 'הערות על שפה וסגנון'

- כל הסגנונות אינם אלא אמצעים להכנעתו של הקורא.
- הסיפורת היא מוזיאון שבו נשמרים כל כלי הנשק הישנים של השירה.
- השירה היא תמיד הכוח החלוץ של השפה. התקדמותה של שפה כרוכה בספיגתן של אנלוגיות חדשות.
- הלקסיקון של היפה הוא דבר גמיש, אך ואלהלה, מן הבחינה הפואטית, עדיין אינו אפשרי.
- המעשה והשיר תמיד גדולים יותר מן האדם.
- ההארה מתרחשת כאשר אנו מבחינים לראשונה שספרות אינה חיזיון, כי אם קול, או שורה של אותיות התחומות בגבול שחור.
- מאמץ יצירתי פירושו אימאז'ים חדשים.
- אדם אינו יכול לכתוב מבלי שהוא רואה לנגד עיניו באותו הזמן משמעות ויזואלית. זהו האימאז' אשר קודם לכתיבה ועושה אותה למוצקה.
- שירה אינה אלא פסיפס של מילים, כך שכל אחת מהן מחייבת דיוק מרבי.
- ספרות, כמו זיכרון, בוחרת אך ורק טלאים ססגוניים מן החיים. אילו הספרות (הריאליסטית) הייתה דומה באמת ובתמים לחיים, אזי הייתה היא אינסופית, משמימה, שגרתית, לאכול ולהתלבש, לכפתר כפתורים, ופה

ושם יש איזה טלאי ססגוני. החיים מורכבים מרגעים מעודנים וכל השאר הם הצללים שלהם.

- הפעולה העיקרית של האנלוגיה בשירה היא לאפשר לנו לשהות בנקודה מסוימת ולהתעכב על מה שמרגש. להשיג את הבלתי-אפשרי ולהפוך נקודה לקו.

- השירה אינה מיועדת לאחרים, כי אם למשורר עצמו. הטבע הוא אינסופי, אך הפרסונה היא סופית, גולמית ופגומה.

- אני מאמין, שבעוד שמן הבחינה הקוסמית, העולם אינו ניתן לצמצום לכדי אחדות כפי שמכריז המדע (בפוסטולאט של האחידות), השירה אכן מסוגלת לכך. השיטות שלה, לכל הפחות, צועדות בנתיבים מסוימים שניתן להגדירם בקלות רבה.

- התיאוריה השלמה של היחסים בין המשורר והקורא מתגלה לפתע כאשר מאזינים לנערים שורקים לאחר הופעת מיוזיק-הול. הנה דרך חדשה (ריקוד מנטאלי) שנמצאה עבורם ושבאמצעותה יכולים הם לערוך סינתזה בין כמה מן הרגשות שלהם. יש לחפש תמיד אחר המחוללים של התופעות הללו ביסודות הנמוכים ביותר שלהן – במונחים הנמוכים ביותר, כלומר, בקרב המשכילים של צ'לסי.

- כותב הפרוזה גורר את המשמעות באמצעות חבל. המשורר גורם לה לסמור (כשיער) ולהכות בכך.

- ספרות היא שיטה של ארגון פתאומי של השגרת. הפתאומיות גורמת לנו לשכוח את השגרתיות.

- לוויטמן הייתה תיאוריה שעל פיה כל אובייקט שקיים תחת השמש, מצוי בטווח של השירה. אך וויטמן הגיע מוקדם מדי, עוד לפני שהשמש זרחה. אין טעם להציג תיאוריה שגורסת כי מכוניות הן יפות, ואז לגבות אותה בעירורו של רגש שאינו מורגש באמת. האובייקט מוכרח לעורר את הרגש

בטרם יוכל השיר להיכתב. התיאוריה של וויטמן, שעל פיה כל מה שבאמריקה הוא נהדר ומהולל, הייתה המלכודת שאליה הוא נפל, משום שהייתה זו רק תיאוריה. משוררים מינוריים, עם כל הקישוטים הרומנטיים שלהם, עושים את אותה הטעות, רק מן הצד השני – העדרו של תוכן פואטי.

יופי: האמנות יוצרת יופי (ולא: האמנות מחקה את היופי שבטבע. יופי אינו קיים כשלעצמו בטבע, יושב ומחכה שיחקו אותו; רק פיסות מאורגנות של עפר ואפר). מקור התפישה הזו – סדרת תחריטים שגרמה למנופים וארובות בלילה להיראות יפים. נוף גורם לאדם הרגיל לחשוב שפיסות עץ הן יפות. "ממש כמו ציור". כך שאחת מתכליותיה של האמנות היא לגרום לאנשים לאהוב את מה שאינו אלא בריא. חובה לתקן את ההעדפה הכוזבת שניתנת לרגשות-אשם. פלדה רגילה. (צריך לגרום לכל אמנות להיראות יפה). יופי הוא שימושיות הנבחנת מנקודת מבט אחרת (השוו לפסי-רכבת רחוקים, לעומת אלה שאתם עצמכם נוסעים על גביהם). להסתכל מלמעלה, ממעוף הציפור, משום ש-חדש. הקטר המחכה בעצים, קו אחד, אור אדום, כמו חיה המחכה להרוג.

שפה: (1) המחשבה קודמת לשפה והיא מורכבת מהצגתם לשכל של שני דימויים שונים במקביל. (2) שפה אינה אלא דרך חלושה יותר או פחות לעשות זאת. (3) כל הקשרים מצויים בשפה, והמונח הזה אינו כולל רק מילות-יחס, כי אם את כל הביטויים (המוכנים מראש) שמורים אך ורק על יחס מדויק או הלך רוח אדיב בין שני דימויים המוצגים בו-זמנית.

ביטוי: תארו לעצמכם שאתם יושבים על יד החלון בצ'לסי ורואים את הארובה בשעת בין הערביים. עכשיו דמינו כיצד באמצעות הרהור בכך, הדבר פשוט יעביר את עצמו באופן ממשי לדף. זהו ההפך המוחלט מספרות, אשר לעולם אינה ספיגתו של הרהור, כי אם בחירה מכוונת ועירור של אנלוגיות.

שירה ויזואלית: כל מילה מוכרחה להיות אימאז' נדאה, ולא דבר-מה המצביע על שום-דבר. הניגוד בין (A) פרוזה יציבה ופשוטה, היוצרת

באופן מובחן מעשיית פיות, סיפור על החיים הפשוטים בכפר (הכפר של פעם). לפנינו המיקרוקוסמוס של השירה. אותן פיסות נבחרות שמהן היא מגיחה. שמש ויזע וכו'. חיים ממשיים ושדים מזיקים. ו-(B), מן הצד השני, שירה מעודנת כמו זו של שלי, המתייחסת באמצעות אנלוגיות מורכבות לדברים שהוזכרו ב-(A).

- **מנגנון היצירה:** הרעיון הוא כלום: האחיזה ברעיון, מבעד לשינוי הצורה המוחלט שכופה עליו ניסוחו באופן מוגדר, היא הדבר. האחיזה בו מבעד לגלים.

(מאנגלית: יהודה ויזן)